

Impact Story

ПРОЗОРИСТЬ ТА ПІДЗВІТНІСТЬ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ ТА ПОСЛУГАХ / TAPAS

«В Україні надзвичайно крута технічна інфраструктура моніторингу прозорості закупівель»

Як підприємець Сергій Пасюта добивається від чиновників ефективного використання бюджетних коштів за допомогою системи Prozorro.

Дитячі садки та школи Києва своєчасно отримали від районного управління освіти набори для творчості, пісок для майданчиків, мийні засоби та багато іншого.

Київська міська державна адміністрація (КМДА) звільнила керівника комунального підприємства «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд міста Києва» через тендер на закупівлю дорогого і необґрунтованого позашляховика.

Крім того, КМДА відмовилася від скандальної закупівлі відеокамер із розпізнаванням облич і функцією термального скринінгу, проведеної в обхід тендеру та в умовах, коли столиця гостро потребувала навіть апаратів ШВЛ для допомоги хворим на коронавірус.

Це не фантастичне майбутнє. Це результат щоденних зусиль Сергія Пасюти – киянина і приватного підприємця, якого називають «грозою столичних управлінь освіти та райдержадміністрацій».

Сергій регулярно моніторить тендери, які оголошують міські чиновники, і пише про

потенційно скандальні та корупційні у себе на сторінці у Facebook. Сергій – колишній випусковий редактор, тому має добрі зв'язки серед спільноти журналістів. Його пости часто стають інфоприводами для новин та основою для розслідувань.

Сергій зацікавився витрачанням бюджетних коштів, розпочавши власний бізнес у 2010 році. Податок 5% від прибутку (для III групи ФОП), який сплачують підприємці в Україні, повністю йде у бюджет міста. Ці кошти спрямовують на забезпечення дитячих садків і шкіл, підтримку й розвиток інфраструктури тощо.

Щоразу, сплачуючи податки, Сергій спостерігав за тим, як поповнюється міський бюджет, але сервісу від муніципальної влади більше не стає. «Я хотів бачити, що мої гроші витрачають ефективно», – пояснює підприємець.

Тож він почав аналізувати й проводити моніторинг міських тендерів.

По-перше, Сергій підписався на щоденні сповіщення від zakupki.prom.ua з інформацією про

нові тендери. Повідомлення можна налаштувати на конкретних замовників, категорію товарів, ключове слово.

Також він доволі активно моніторить систему публічних закупівель Prozorro, використання якої є обов'язковим для усього державного сектору. Prozorro є важливим інструментом для виявлення корупційних ризиків. Від 2016 року завдяки використанню системи в Україні вдалося заощадити понад \$7 млрд.

Prozorro створили за підтримки міжнародних донорів. Проєкт USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» надав найбільшу технічну та фінансову допомогу. TAPAS інвестував у розвиток функціоналу системи, зокрема: інтеграція з державними реєстрами, створення кабінету ЦЗО, е-каталогів Prozorro Market, запуск електронної тендерної документації замість завантаження pdf-копій, кабінет НГО та багато іншого.

Щодня перед роботою за ранковою кавою Сергій переглядає ці ресурси та пише пости на Facebook про найцікавіші та найбільш одіозні тендери за минулий день.

Спочатку Сергій моніторив до 10 відомств на день. Тепер, знаходячи у новинах якісь нові цікаві організації, він додає їх до списку, який постійно актуалізується і наразі складається з уже понад 40 установ.

У його фокус потрапляють великі закупівлі, тендери з дискримінаційними умовами та інші речі, які можуть вказувати на корупційні наміри. Сергій також пише про закупівлі, які впливають на життя міста. Наприклад, про оголошення тендерів на реалізацію проєктів, які перемогли в голосуванні за громадський бюджет. Це допомагає громадянам відстежувати процес їх реалізації.

«В Україні надзвичайно крута технічна інфраструктура моніторингу прозорості закупівель. Можна легко відстежувати тендери, писати скарги на них безпосередньо в Державну аудиторську службу, залишати відгуки на порталі [DOZORRO](#), який читають журналісти», – говорить Сергій.

Він готовий допомогти іншим навчитися робити те, що робить він. За його спостереженнями, чиновники все ще прагнуть проводити закупівлі з порушенням вимог законодавства або здорового глузду, сподіваючись, що громадськість не помітить. Навіть наявність інструментів відстеження, таких як Prozorro чи DOZORRO, їх не завжди зупиняє.

«Важливо, щоб до цього залучалися якомога більше людей і перевіряли тендери на різних етапах, а журналісти писали про це щонайбільше», – говорить він.

Медіа цікавлять передусім голосні історії про значні суми, високопоставлених осіб чи гучні скандали. Проте Сергій також цікавиться невеликими закупівлями, зокрема для сфери освіти, які рідше потрапляють до стрічки новин.

Щоразу, коли в дитячому садку, який відвідує дитина Сергія, батьки вирішують скинутися на покупку чогось для класу, Сергій перевіряє, чи оголосило місто тендер на цю закупівлю. Здають зазвичай по 100 грн (\$4) на кожну річ, але ці суми швидко накопичуються. Тільки у районі, де мешкає Сергій, близько 15 000 дітей ходять до шкіл і садочків. Отже, кожен такий «збір» – це близько \$60 000 в одному з десяти районів Києва. Збирання коштів відбуваються безліч разів на рік.

«Цифри були приголомшливі», – каже Сергій.

Вивчаючи тендери, він розібрався з тим, куди йдуть бюджетні кошти, на що можуть претендувати дошкільні та шкільні заклади за законом. Виявив низку розбіжностей та звернув на це увагу за допомогою постів на Facebook і заяв у КМДА. Це помітили чиновники відділу освіти.

«Виявилось, що владі під суворим контролем громадськості простіше виконувати свої функції, ніж ігнорувати їх», – говорить Сергій. Тепер завдяки його зусиллям місцеві чиновники закуповують те, що зобов'язані, вчасно та без нагадувань.

«Для більшості людей у нашій країні, – зазначає Сергій, – простіше не розбиратися, чи винна їм щось держава або місто. Хтось не знає про свої права, хтось не хоче витратити час, хтось не вірить у успіх. Але вони платять за одну й ту саму послугу двічі. Я хочу вирішувати такі питання системно. З Prozorro я це можу. Інші також зможуть».

Діяльність проєкту USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» підтримує громадян та Уряд України у зниженні або усуненні корупції у ключових функціях та послугах державного управління завдяки реформі електронного урядування та впроваджує передові міжнародні практики у ключових сферах електронних публічних закупівель, відкритих даних та електронних сервісів.